

РАНДАЛ ГАРЕТ
ЧЕСТНОСТТА Е НАЙ-
ДОБРАТА ПОЛИТИКА

Превод от руски: Цвета Пеева, 1965

chitanka.info

Тагобар Ларнимискулус Верф, Боргакс на Фенигвиснок. Това беше дълго име и важна титла и той се гордееше с тях. Титлата означаваше приблизително „Върховен Шериф, Адмирал на Фенигвиснок“, а Фенигвиснок беше богата и важна планета в империята Дел. Титлата и името изглеждаха внушително на документи, а трябваше да се подписват много документи.

Самият Тагобар беше прекрасен екземпляр от своята раса, въплъщаваща сила и гордост. Както костенурките на земята той имаше и външен, и вътрешен скелет, макар че това бе единственото му сходство с костенурката. Външно той приличаше на човек, нещо средно между средновековен рицар в броня и широкоплещест играч на ръग्би, облечен за състезание. Той имаше цвят на добре сварен рак, който при ставите на външния скелет преливаше в тъмен пурпур. Облеклото му се състоеше само от една къса поличка, извезана със старинни шарки и обсипана с бляскави скъпоценни камъни. Емблемата на сана му беше гравирана със злато на предния и задния щит, така че всеки можеше да го познае, когато влиза или излиза.

С една дума, той представляваше внушителна фигура, въпреки че ръстът му бе само метър и петдесет и седем.

Като командир на собствения си звездолет „Верф“ той трябваше да търси и изследва планети, подходящи за колонизиране от народа дел. Занимаваше се усърдно с това вече дълги години, изпълнявайки съвсем точно Общата Инструкция, както подобава на един добър командир.

И имаше защо. Бе открил вече няколко добри планети, а тази бе най-привлекателната от всички.

Гледайки я в увеличителния екран, той потри доволно ръце. Корабът му плавно обикаляше по орбита високо над новооткритата планета, а екранът беше насочен към една местност долу. Още нито един кораб на народа дел не бе навлизал в тази част на Галактиката и беше приятно да откриеш тъй скоро подходяща планета.

— Великолепна планета! — каза той. — Възхитителна планета! Гледайте каква зеленина! А синевата на моретата! — той се обърна към лейтенант Пелквеш. — Как мислиш? Нали е чудесно?

— Разбира се, чудесно, Ваше Великолепие! — отвърна Пелквеш. — За нея ще получите още една награда.

Тагобар заговори нещо, но неочаквано спря. Ръцете му посегнаха към командните лостове и се вкопчиха в превключвателите. Мощните мотори изреваха от претоварване, когато корабът увисна неподвижно над планетата. Пейзажът в увеличителния екран престана да се движи.

Тагобар регулира увеличението и изображението започна да расте.

— Я! — каза командирът. — Пелквеш, какво е това?

Въпросът беше чисто реторичен. Изображението, забулено от трептящите на около двеста мили атмосферни течения, едва се мержелееше на екрана, но не можеше да има съмнение, че това е някакъв град. Лейтенант Пелквеш точно това и каза.

— Чумата да го тръшне! — измърмори Тагобар. — Заета планета. Градове строят само разумни същества.

— Точно тъй! — съгласи се лейтенантът.

Двамата не знаеха какво да правят. Разумни същества бяха открити само няколко пъти през цялата дълга история на народа дел, но под владичеството на империята те постепенно бяха измрели. Нито една от тези раси впрочем не бе особено разумна.

— Ще трябва да запитаме Общата Инструкция — рече най-сетне Тагобар.

Той отиде при един друг екран, включи го и занася цифрите на кода.

Дълбоко в недрата на кораба бавно задейства роботът на Общата Инструкция. В обширната му памет се съхраняваха събраните и подредени през десетте хиляди години факти, десетхилядогодишният опит на империята, взетите през тези хиляди години окончателни решения по всеки един въпрос. Това беше повече от енциклопедия — това бе начин на живот.

Роботът се рови по най-строгите правила на логиката из паметта си, докато не намери отговор на въпроса на Тагобар; тогава предаде данните на екрана.

— Хммм — произнесе Тагобар. — Да. Обща Инструкция 333 953 216 А, глава ММСМХІХ, параграф 402. „След откриване на разумен или полуразумен живот да се вземе за изследване случайно избран образец. Всякакъв друг контакт да се избягва, докато образецът не бъде изследван съгласно Психологическата директива 659-В, раздел 888077 под ръководството на Главния психолог. Данните да се сверят с

Общата Инstrukция. Ако неволно вече е установен контакт, да се направи справка в ОИ 472 678-Р, глава ММССХ, параграф 553. Образци трябва да се вземат съгласно...“

Той дочете Общата Инstrukция и тогава се обърна към лейтенанта:

— Пелквеш, пригответе спомагателната лодка, за да вземем образец. Ще уведомя психолога Зендоплит да се пригответи.

* * *

Ед Магрудър пое дълбоко пролетния въздух и затвори очи. Въздухът беше прекрасен, напоен с остри аромати и свежи миризми, и макар чужди, те му се сториха кой знае защо близки — по-близки от земните.

Ед беше висок и възслаб, с тъмна коса и блестящи кафяви очи, присвити леко, сякаш в стаен смях.

Той отвори очи. Градът още не спеше, но тъмнината бързо се сгъстяваше. Ед обичаше вечерните си разходки, но да скиташ по полята на Ню Хавай след здрач беше опасно, дори сега. Имаше малки нощни твари, които летяха безшумно из въздуха и хапеха без предупреждение. Имаше и по-големи хищници. Ед се запъти обратно към градчето Ню Хило — построено на мястото, където за първи път човек бе стъпил на новата планета.

Магрудър беше биолог. През последните десет години бе обиколил половин дузина светове, като събираше образци, анатомираше ги старателно и записваше резултатите в бележниците си. Бавно, звено след звено, той съставяше схемата — схемата на самия живот. Имал бе много предшественици, чак до самия Карл Линеи, но никой от тях не е разбирал какво им липсва. Те са разполагали само с един вид живот — земния живот. А целият земен живот в крайна сметка е еднороден. От всички планети, които бе видял, Ню Хавай му се харесваше особено силно. Това бе единствената планета освен Земята, където човек можеше да ходи без всякакви защитни одеяния, поне единствената от досега откритите.

Ед чу над главата си слабо свистене и погледна нагоре. За нощните твари бе още рано.

И тогава видя, че това съвсем не е нощна твар, а някакъв балон, сякаш метален и...

На повърхността на балона пламна зелено сияние и за Ед Магрудър всичко изчезна.

* * *

Тагобар Верф наблюдаваше безстрастно как лейтенант Пелквеш внася безчувствения образец в биологичното отделение за изследване. Образецът имаше странен вид — пародия на живо същество с мека кожа, като на гол охлюв, бледа, розовомургава на цвят, с отвратителни, подобни на плесен нараствания по главата.

Биолозите приеха образца и започнаха да се занимават с него. Взеха за изследване парченца от кожата му, малко от кръвта му и записаха показанията на електрическите уреди, снети от мускулите и нервите му.

Главният психолог Зендоплит стоеше до командира, следейки процедурата.

За биолозите това бе Стандартна процедура; те работеха тъй, както биха работили и с всеки друг постъпил при тях образец. Но на Зендоплит му предстоеше работа, която досега не бе извършвал. Предстоеше му да работи с мозъка на разумно същество.

Но той не се безпокоеше: в Ръководството бе записано всичко, и най-малката подробност от Стандартната процедура. Наистина нямаше за какво да се тревожи.

Както и при всички други образци, Зендоплит трябваше да дешифрира основната Схема на Реакциите. Всеки организъм реагира само по определени начини, многобройни, но все пак ограничени по количество и те могат да бъдат сведени до Основната Схема. За да се унищожи каквато и да е порода същества, необходимо е само да се намери тяхната Основна Схема и тогава да им се даде задача, която те не биха могли да решат по тази схема. Всичко бе много просто и всичко е записано в Ръководството.

Тагобар се обърна към Зендоплит.

— Наистина ли мислите, че той би могъл да научи нашия език?

— Най-елементарното, Ваше Великолепие — отвърна психологът. — Нашият език в края на краищата е много сложен. Разбира се, ние ще се опитаме да му изясним цялата система на езика, но се съмнявам дали той ще може да усвои дори една значителна част. Езикът ни се основава на логиката, както и самата мисъл е основана на логиката. У някои нисши животни има наченки на логика, но повечето не са способни да я разберат.

— Добре, ще сторим всичко, което е във възможностите ни. Аз сам ще го разпитам.

Зендоплит се удиви.

— Но, Ваше Великолепие, всички въпроси са подробно записани в Ръководството!

Тагобар Верф се навъси.

— Умея да чета не по-зле от Вас, Зендоплит. Тъй като това е първият образец на полуразумен живот, открит през последните хиляда години, мисля, че разпитът е длъжен да проведе самият командир.

— Както благоволите, Ваше Великолепие — съгласи се психологът.

Когато психолозите привършиха работата си с Ед Магрудър, той бе преместен в Езиковия Бункер. На очите му поставиха светлинни прожектори, фокусирани върху ретината, в ушите му пъхнаха акустични апарати, по тялото му разположиха различни електроди, на черепа му нагласиха тънка мрежа проводници. После вкараха в кръвта му специален серум. Всичко бе извършено точно и безупречно. После затвориха Бункера и включиха инсталацията.

Магрудър усети смътно, че изплува някъде из тъмнината. Видя странни, прилични на омари същества да се движат около него, а в ушите му нашепваха и бълболеха някакви звуци.

Постепенно той започна да разбира. Учеха го да асоциира звуците с предметите и действията.

* * *

Ед Магрудър седеше в малка стаичка с размери четири на шест фута, седеше гол като червей и гледаше през прозрачната стена

шестимата пришълци, които тъй често бе виждал напоследък.

Нямаше никакво понятие дълго ли го учеха на този език: всичко беше като в мъгла.

„Да — помисли той, през живота си съм събрал немалко хубави образци, а сега сам се превърнах в образец.“

Спомни си как бе постъпвал със своите образци и изтръпна.

„Е, добре. В ръцете им съм. Остава само да им покажа как трябва да се държа: стисни зъби, изправи глава и т.н.“

Едно от съществата се приближи до таблото с бутони и натисна един от тях. В същия миг Магрудър започна да чува звуковете в стаята зад прозрачната стена.

Тагобар Верф погледна образаца, после листа с въпроси в ръката си.

— Нашите психолози Ви обучиха на езика ни, нали? — хладно запита той.

Образецът заклати глава нагоре и надолу.

— Да! И аз наричам това принудително хранене.

— Много добре. Длъжен съм да Ви задам няколко въпроса. Ще отговаряте на тях истината.

— Но, разбира се — любезно отвърна Магрудър. — Карайте!

— Ние можем да узнаем кога лъжете — продължи Тагобар. — Лошо ще си изпатите, ако не говорите истината. И тъй, как се казвате?

— Теофилус К. Гасенпфефер — предпазливо произнесе Магрудър.

Зендоплит погледна трептящата стрелка и бавно поклати глава, като спря погледа си на Тагобар.

— Това е лъжа — каза Тагобар.

Образецът кимна.

— Естествено. Славна машинка имате.

— Добре че признавате високите качества на нашите уреди — мрачно произнесе Тагобар. — И все пак, как се казвате?

— Едуин Питър Сент Джон Магрудър.

Психологът Зендоплит, който следеше стрелката, кимна.

— Прекрасно! — произнесе Тагобар. — И тъй Едуин...

— Ед е достатъчно — рече Магрудър.

Тагобар се учуди.

— Достатъчно — какво?

— Да ме наричате така.

Тагобар се обърна към психолога и избърбори нещо. В отговор Зендоплит също изломоти нещо. Тагобар отново се обърна към образаца.

— Ед ли се казвате?

— Строго казано, не — отвърна Магрудър.

— Тогава защо сме длъжни да ви наричаме така?

— Че защо пък не? Другите тъй ме наричат — отговори Магрудър.

Тагобар се посъветва пак със Зендоплит и после рече:

— Ще се върнем по-късно на този въпрос. И тъй... Хм... Ед, как се нарича вашата родна планета?

— Земя.

— Добре. А как се нарича вашата раса?

— Хомо сапиенс.

— А какво означава, ако изобщо значи нещо?

Магрудър помисли.

— Обикновено название — рече той.

Стрелката подскочи.

— Пак лъжа — каза Тагобар. Магрудър се усмихна.

— Просто проверявах. Бива си я машинката.

Съдържащата мед синя кръв нахлу в шията и лицето на Тагобар. Той потъмня от сдържан гняв.

— Веднъж вече казахте това — зловецко напомни той.

— Знам. И така, ако искате да знаете, Хомо сапиенс означава „Човек разумен“.

Всъщност той не каза „Човек разумен“; в езика на народа дел нямаше точен израз на това понятие и Магрудър, доколкото можеше, се постара да го изрази. Преведено на английски, това би звучало приблизително като „същества с велика сила на мисълта“.

Когато Тагобар чу това, очите му се разшириха широко и той се обърна да погледне Зендоплит. Психологът бе разперил черупчестите си ръце: стрелката не помръдваше.

— Изглежда, Вие имате високо мнение за себе си — произнесе Тагобар, обръщайки се към Магрудър.

— Възможно — отвърна земният човек.

Тагобар вдигна рамене, надзърна в списъка си и продължи разпита. Някои въпроси се сториха на Магрудър безсмислени, други явно бяха част от психологическата проверка.

Но едно бе ясно: детекторът за лъжата бе максималист. Когато Магрудър казваше истината, стрелката на уреда не помръдваше. Но излъжеше ли дори съвсем мъничко, тя политаше до тавана.

Първите няколко лъжливи отговора минаха безнаказано за Магрудър, но най-сетне Тагобар рече:

— Лъгахте достатъчно, Ед.

Той натисна едно копче и съкрушителна вълна от болка връхлетя върху земния човек. Когато тя премина, Магрудър почувства, че мускулите на корема му са станали на възли, че юмруците и зъбите му са стиснати, а по страните му текат сълзи. После усети, че му се гади много силно, и започна неудържимо да повръща.

Тагобар Верф погнусен се извърна.

— Отнесете го обратно в камерата и почистете тук. Силно ли е повреден?

Зендоплит вече бе проверил уредите си.

— Мисля, че не, Ваше Великолепие; вероятно това е само лек шок, но при следващия разпит, все едно, ще се наложи да го проверим. Тогава ще узнаем със сигурност.

* * *

Магрудър седеше на края на някаква полица, която можеше да бъде ниска маса или висок креват. Не му беше много удобно, но в камерата нямаше нищо друго, а подът беше още по-твърд.

Ето, вече изминаха няколко часа, откакто го бяха пренесли тук, а той все още не можеше да се съвземе. Тази отвратителна машина причиняваше страшна болка! Той стисна юмруци, но все още чувстваше спазми в корема и...

И сега разбра, че спазмите не са били предизвикани от машината; от нея той отдавна се бе отгървал.

Спазмите и напрежението бяха предизвикани от чудовищната, студена като лед ярост.

Замисли се над това около минута, после се разсмя. Ето, седи като глупак и се измъчва вбесен от яд, а от това няма да има никаква полза — нито за него, нито за колючията му.

Ясно беше, че пришълците не замислят нищо добро, меко казано. Колонията в Ню Хило наброяваше шестстотин души — единствената група хора на Ню Хавай, без да се броят няколкото разузнавателни групи. Ако корабът се опита да завладее планетата, колонистите нищичко не ще могат да сторят. Ами ако пришълците вече са открили Земята? Той нямаше никаква представа как е въоръжен корабът им и какви са размерите му, но по всичко личеше, че е доста просторен.

Знаеше, че всичко зависи от него. Длъжен е да стори нещо. Но какво? Дали да не излезе от камерата и да разгледа кораба?

Глупости! Гол човек в празна камера е съвсем безпомощен. Но тогава какво?

Магрудър легна и се замисли.

После вратата се пооткрехна и зад прозрачния квадрат се появи виолетовочервено лице.

— Вие безспорно сте гладен — тържествено изрече то. — Анализът на процесите във вашия организъм показва каква храна ви е нужна. Ето, получите я.

От нишата в стената се подаде кана с порядъчни размери; от нея се носеше странен аромат. Магрудър взе каната и надникна вътре. Там имаше жълтеникавосива полупрозрачна течност, приличаща на рядка чорба. Той потопи пръста си и я опита. Вкусовите ѝ качества не възбуждаха никакъв апетит. Можеше да се досети, че тя съдържа двадесетина аминокиселини, около дузина витамини, шепа въглехидрати, няколко процента други вещества. Нещо като псевдо-протоплазмена супа — висококалоричен хранителен концентрат.

Помисли дали няма в нея нещо вредно за него, но реши, че навярно не. Ако пришълците искат да го отровят, нямаше защо да прибъгват до такива хитрости; освен това сигурно е същият буламач, с който го хранеха, докато го учеха на техния език.

Внушавайки си, че е бульон, той изпи наведнъж течността. Може би като се избави от глада, ще мисли по-добре.

Оказа се, че е така.

* * *

След по-малко от час отново го взеха за разпит. Този път той бе решил да не позволява на Тагобар да натиска онова копченце.

„В края на краищата — разсъждаваше той — може да ми дотрябва и в бъдеще да излъжа някого, ако изобщо се измъкна оттук. Не е нужно да придобивам условен рефлекс против лъжата.“

А ако се съдеше по това, каква болка му причини машината, той разбираше, че след няколко такива удара наистина може да придобие условен рефлекс.

Имаше си план. Твърде смътен и много гъвкав. Трябва по-просто да приема нещата, като разчита на щастиято си и се надява на по-добро. Седна в креслото и зачака кога стената ще стане отново прозрачна. Мислеше, че ще има възможност да избяга, когато го водеха от камерата до помещението за разпит, но почувства, че не ще може да се справи наведнъж с шестимата бронирани пришълци. Не беше уверен дали би се справил дори с един. Как ще се справи с противник, чиято нервна система е съвсем непозната, а тялото му бронирано като парен котел?

Стената стана прозрачна и зад нея стоеше пришълец. Магрудър се интересува дали е същото същество, което преди го разпитваше, и видял рисунката на щита, реши, че е същото.

Облегна се на гърба на креслото, скръсти ръце и зачака първия въпрос.

Тагобар Верф беше в голямо затруднение. Бе сверил най-старателно психологичните данни с Общата Инструкция. Резултатите никак не му харесаха. Общата Инструкция казваше само:

„Досега такава раса не е срещана в Галактиката. В този случай командирът е длъжен да действа съгласно ОИ 234511006 д, гл. ММСОХ, параграф 666.“

След като прегледа посочения параграф, той се посъветва със Зендоплит.

— Какво е мнението Ви? — запита той. — И защо вашата наука не казва нищо по този въпрос?

— Науката, Ваше Великолепие — отвърна Зендоплит, — е процес на получаване и координиране на сведения. Наистина още

нямаме достатъчно сведения, но ще ги получим. Няма защо да изпадаме в паника, трябва да бъдем обективни, само обективни. Ето въпросите, които според Ръководството по психология трябва да му зададете сега.

На Тагобар му олекна. Общата Инструкция казваше, че в такива случаи той е свободен да действа така, както сам реши.

— Сега ще отговорите на няколко въпроса отрицателно — каза Тагобар. — Няма значение дали отговорите ви ще са правдиви. Трябва само да отговаряте „не“. Ясно ли ви е?

— Не — отвърна Магрудър.

Тагобар се намръщи. Според него Инструкцията беше съвсем ясна, но какво ли се е случило с образеца? Нима е по-глупав, отколкото мислеха?

— Той лъже — рече Зендоплит.

Измина почти половин минута, докато Тагобар проумее случилото се, и тогава лицето му неприятно потъмня. Но нямаше какво да прави, образецът просто изпълняваше нарежданията му.

Негово Великолепие пое дълбоко въздух, задържа го, издиша го бавно и с кротък глас започна да задава въпроси.

— Едуин ли ви е името?

— Не.

— Вие живеете на планетата долу, нали?

— Не.

— Шест очи ли имате?

— Не.

След пет минути Зендоплит каза:

— Достатъчно, Ваше Великолепие. Явно нервната му система не е повредена от болката. Можете да пристъпите към следващите въпроси.

— Сега ще отговаряте истината — произнесе Тагобар. — Иначе пак ще бъдете наказан. Ясно ли ви е?

— Съвършено ясно — отвърна Ед Магрудър.

* * *

Макар гласът му да прозвуча съвсем спокойно, Магрудър усети лек трепет. Отсега нататък ще трябва да обмисля внимателно и бързо отговорите си.

— Каква е числеността на расата ви.

— Няколко милиарда. — В действителност те бяха около четири милиарда, но на езика на народа дел с „няколко“ се означаваха изобщо числата над пет...

— Знаете ли точната цифра?

— Не — отвърна Магрудър. „Не с точност до един човек“ — помисли си той.

Стрелката не трепна. Разбира се, та нима не казваше истината?

— Значи цялата ви раса не живее на Земята? — запита Тагобар, отклонявайки се леко от списъка с въпросите. — Не живее в един град?

Грешката, която направи пришълецът, изпълни с истинска радост Магрудър. Той не подозираше, че хората имат астронавтика. Затова, когато го запита как се казва родната му планета, Магрудър отвърна: „Земя“. Но Пришълецът явно мислеше за Ню Хавай. Ура!

— О, не — отвърна Магрудър. — Тук сме само няколко хиляди. — „Тук“ означаваше естествено Ню Хавай.

— Значи по-голямата част от народа ви е избягал от Земята?

— Избягал от Земята? — възмути се Магрудър. — Небеса, разбира се, не! Ние само колонизирахме планетите; всички се управляваме от централно правителство.

— Колко наброява всяка ваша колония?

Тагобар се бе отказал напълно от списъка с въпросите.

— Не знам точно — отвърна Магрудър. — Но нито на една от колонизираните планети броят на жителите не е по-голям от тоя на Земята.

Тагобар се слиса. Той веднага прекъсна разпита.

Зендоплит беше разстроен.

— Вие го разпитвате не по Ръководството — жално рече той.

— Знам, знам. Но чухте ли какво каза?

— Чух — гласът на Зендоплит беше унил.

— Нима е истина?

Зендоплит се изправи с целия си петфотов ръст.

— Ваше Великолепие, можете да се отклонявате от Ръководството, но не ви позволявам да се съмнявате в работата на Детектора на Истината. Детекторът не е грешил... с една дума, никога!

— Знам — побърза да каже Тагобар. — Но разбирате ли значението на това, което той каза? На родната му планета живеят няколко хиляди обитатели. Във всички други колонии — по-малко. А расата им наброява няколко милиарда! Това означава, че те са заели около десет милиона планети!

— Разбирам, че това звучи странно — съгласи се Зендоплит, — но Детекторът никога не лъже! — Изведнъж той се сети на кого говори и добави: — Ваше Великолепие.

Но Тагобар не бе забелязал нарушаването на етиката.

— Това е напълно вярно. Но както казахте, тук има нещо странно. Трябва да продължим разпита.

— Според изчисленията ни в тази галактика има малко подходящи за живеене планети. Как да си обясня тогава това, което казахте преди малко?

Магрудър веднага си помисли за Марс, намиращ се на много светлинни години разстояние от тук. На Марс дълго време имаше научна станция, но той е дяволски далеч и неподходящ за живеене.

— Моят народ — предпазливо започна той — може да живее и на планети с климатични условия, силно отличаващи се от земните.

Преди още Тагобар да го запита нещо, нова мисъл го осени. Хилядодюймовият телескоп на Луната бе открил с помощта на спектроскопа големи планети в мъглявината Андромеда.

— Освен това — смело продължи Ед — ние намерихме планети и в други галактики.

Да! Това вече съвсем ще ги обърка!

Отново изключиха звука и Магрудър видя, че двамата пришълци оживено спорят. Когато се появи звукът, Тагобар заговори за друго:

— Колко космически кораба имате?

Магрудър мисли цяла секунда. На Земята има десетина звездолета — недостатъчно, за да се колонизират десет милиона планети. Сега я оплесках!

Не! Чакай! Всеки шест месеца на Ню Хавай пристига кораб с провизии. Но Ню Хавай няма свои кораби.

— Космически кораби ли? — престодушие запита Магрудър. — Нямаме.

Тагобар Верф отново изключи звука и дори направи стената непрозрачна.

— Нямаат кораби ли? Нямаат кораби? Излъгал е... надявам се?

Зендоплит поклати мрачно глава.

— Това е абсолютна истина.

— Но... но... но...

— Спомнете си как назова той своята раса — тихо промълви психологът.

Тагобар замига бавно. Когато заговори, гласът му бе дрезгав, той шепнеше:

— Съществува с велика сила на мисълта.

— Точно тъй — потвърди Зендоплит.

Магрудър дълго седя в камерата за разпит, без да вижда и чува нещо. Дали са разбрали какво им каза? Дали не са започнали да проумяват играта му? Искаше му се да гризе ноктите си, да хапе ръцете си, да скубе косата си; но си наложи да седи спокойно. Рано е още да се отчайва.

Стената стана пак прозрачна.

— Вярно ли е — запита Тагобар, — че вашата раса е способна да се придвижва в пространството само със силата на мисълта?

За миг Магрудър се смая. Това надминаваше и най-смелите му надежди. Но бързо се окопити.

„Как ходи човек?“ — помисли си той.

— Вярно е, че използвайки силата на разума за управляване на физическата енергия — предпазливо произнесе той, — ние можем да се придвижваме от едно място на друго без звездолети или други подобни машини.

В същия миг стената пак стана непрозрачна.

* * *

Тагобар бавно се обърна и погледна Зендоплит. Лицето на психолога бе станало тъмнорвено.

— Изглежда, по-добре ще е да свикаме офицерите — бавно произнесе той. — Попаднахме на някакво чудовище.

След три минути двадесетте офицери от огромния „Верф“ се събраха в кабинета по психология. Когато влязоха, Тагобар изкомандва „свободно“, после им обясни положението.

— Е — рече той, — какво предлагате?

Те съвсем не се чувстваха свободни. Изглеждаха напрегнати като тетива на лък. Пръв заговори лейтенант Пелквеш.

— Какво е казано в Общата Инструкция, Ваше Великолепие?

— В Общата Инструкция е казано — отговори Тагобар, — че сме длъжни в случай на необходимост да защитаваме кораба и народа си. На командира е предоставено сам да избере начина.

Настъпи доста неловко мълчание. После лицето на лейтенант Пелквеш малко се проясни.

— Ваше Великолепие, ние можем просто да хвърлим върху тази планета разрушителна бомба.

Тагобар поклати глава.

— И аз мислех за това. Но щом могат да се придвижват в пространството само със силата на мисълта си, те ще се спасят, а после ще ни отмъстят за унищожаването на една от планетите им.

Всички помръкнаха.

— Чакайте малко — каза Пелквеш. — Ако той може да се придвижва само със силата на мисълта си, защо тогава не избяга от нас?

* * *

Магрудър видя, че стената става прозрачна. Сега стаята беше пълна с пришълци. До микрофона стоеше пак оня Тагобар, важната клечка.

— Искаме да знаем — каза той, — защо останахте тук, щом сте в състояние да се движите накъдето поискате? Защо не избягахте?

Трябва пак бързо да се съобразява.

— Неучтиво е от страна на гостенина преждевременно да напуска домакините.

— Дори след като ви... хм... наказахме?

— На такива дребни неприятности не бива да се обръща внимание особено когато домакинът е действал поради дълбокото си заблуждение.

Някой от подчинените на Тагобар прошепна нещо, друг заспори и тогава се чу нов въпрос:

— Можем ли да смятаме, че не ни се сърдите?

— Малко, да — откровено отвърна Магрудър. — Но засегнат съм от високомерното ви отношение към мен. Мога да ви уверя, че народът ми не е сърдит нито на вашия народ, нито на някого от вас.

„Карай по-смело Магрудър — каза си той. — Те и без това съвсем са се объркали.“

Отново спорове зад стената.

— Вие казвате — запита Тагобар, — че народът ви не ни се сърди. Отде знаете?

— Мога да го потвърдя — отвърна Магрудър. — Знам съвсем точно какво мисли в тази минута всеки мой сънародник за вас. Освен това, докато не сте ми причинили някаква вреда, те няма за какво да ви се сърдят.

Изключиха звука. Отново разгорещени спорове. Включиха звука.

— Има предположение — каза Тагобар, — че сме били принудени да вземем за образец вас, именно вас. Има предположение, че сте били изпратен да ни срещнете.

— Аз съм само скромен представител на моята раса — започна Магрудър, главно за да спечели време. Но почакайте! Та нали е извънземен биолог? — Но — с достойнство продължи той — професията ми е да издирвам същества от други планети. Трябва да призная, че именно мен определиха за тази работа.

Тагобар, изглежда, още повече се разтревожи.

— Означава ли това, че сте знаели за нашето пристигане?

Магрудър помисли секунда. Все още преди столетия бе предсказано, че човечеството в края на краищата ще срещне същества от други планети.

— Отдавна знаехме, че ще дойдете — спокойно каза той.

Тагобар бе явно развълнуван.

— В такъв случай вие трябва да знаете и в коя част на галактиката се намираме?

Пак труден въпрос. Магрудър погледна през стената Тагобар и подчинените му.

— Знам къде се намирате — произнесе той, — знам съвсем точно къде се намира всеки един от вас.

Зад стената всички изведнъж трепнаха, но Тагобар се владееше.

— А къде се намираме?

* * *

За секунда Магрудър се обърка. А после му хрумна най-доброто обяснение. Толкова дълго време бе извъртал, че почти забрави за възможността да отговаря направо.

— Връзката чрез гласа е твърде неудобна. Нашата координатна система ще бъде непонятна за вас, а вие не поискахте да науча вашата, ако си спомняте. — Това беше самата истина; пришълците не бяха толкова глупави да разкажат на образеца координатната си система: следите лесно можеха да доведат до тяхната планета. Освен това забраняваше го и Общата Инstrukция. Пак преговори зад стената. Тагобар заговори:

— Ако се намирате в телепатична връзка с другарите си, можете ли да четете и нашите мисли?

Магрудър го погледна надменно.

— Аз, както и народът ми, си имаме свои принципи. Ние не проникваме в чуждия разум без позволение.

— Значи и целият ви народ знае къде се намира нашата база? — жално запита Тагобар.

Магрудър отвърна безгрижно:

— Уверявам ви, Тагобар Верф, че всеки човек от моята раса, на която и планета да се намира, знае за базата ви и нейното местонахождение точно толкова, колкото и аз.

— Изглежда невероятно — каза Тагобар след няколко минути, — че досега расата ви не е влязла в контакт с нас. Нашата раса е много древна и могъща и ние завладяхме планетите почти в половината Галактика. И все пак нито веднъж не сме ви срещали, нито чули за вас.

— Такава е политиката ни — отвърна Магрудър. — Стараем се да не откриваме присъствието си. Освен това ние нямаме никакви

спорове с вас и не сме имали никакво желание да ви отнемаме планетите. Само ако някоя раса стане глупаво войнствена, ние ѝ показваме могъществото си.

Това бе дълга реч, може би твърде дълга. Дали се бе придържал строго към истината? Достатъчно е да погледне Зендоплит. Главният психолог през цялото време на разговора не откъсваше черните си като мъниста очи от стрелката на уреда и ставаше все по-умислен. Уредът неизменно показваше правдивостта на отговорите.

Тагобар бе явно разтревожен. Колкото повече Магрудър свикваше с пришълците, толкова повече можеше да чете по лицата им. В края на краищата той имаше едно голямо предимство; те сбъркаха, като го научиха на техния език. Той ги бе опознал, а те не го познаваха.

Тагобар каза:

— Значи, имало е раси... хм, които вие сте наказали?

— През време на моя живот това не се е случвало — отвърна Магрудър. Помисли за неандерталците и добави: — Преди е имало една раса, която ни е предизвикала, и тя повече не съществува.

— През време на вашия живот? А вие на каква възраст сте?

— Погледнете на вашия екран планетата долу — тържествено произнесе Магрудър. — Когато се родих, на Земята нямаше нищо от това, което виждате сега. Континентите не бяха такива; моретата бяха съвсем други. Когато се родих, на Земята имаше полярни шапки; погледнете долу и вие няма да ги видите. А ние нищо не сме направили, за да променим планетата, която виждате; всички промени настъпиха в резултат на дълга геологична еволюция.

— Глик! — този странен звук се изтръгна от Тагобар точно в момента, когато изключваше и звука, и стената.

„Също като стар филм — помисли си Магрудър. — Няма звук и лентата все се къса.“

Стената си остана непрозрачна. След половин час приблизително тя се плъзна безшумно встрани, откривайки целия офицерски състав на Верф, застанал мирно.

„Свободно“ стоеше само Тагобар Ларнимискулус Верф, Боргакс на Фенигвиснок и дори лицето му сега изглеждаше не така пурпурно както преди.

— Едуин Питър Сейнт Джон Магрудър — тържествено заговори той, — като командир на този кораб, Благородник на Великата

Империя и представител на самия император, искаме да ви предложим нашето най-искрено гостоприемство. Действайки под погрешно впечатление, че сте представител на нисша форма на живот, ние се отнесохме недостойно към вас и ви молим смирено да ни извините.

— Няма за какво — студено произнесе Магрудър. — Сега остава само да се спуснете на нашата планета, за да могат вашият и моят народ да преговарят за бъдещите ни отношения. — Той ги изгледа. — Свободно! — добави той заповеднически. — И ми донесете дрехите.

Какво ще стане с кораба и пришълците, когато се спуснат, той не знаеше; това щеше да реши президентът на планетата и правителството на Земята. Но занапред той не виждаше никакви големи трудности.

Когато „Верф“ се спусна на повърхността на планетата, командирът се приближи до Магрудър и смутено запита:

— Как мислите, дали ще се харесаме на вашия народ?

Магрудър погледна бегло Детектора на истината. Детекторът беше изключен.

— Дали ще им се харесате? Та те просто ще се влюбят във вас!

Втръснало му беше да говори истината.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, броеве 4 и 5 от 1965

г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.